

FOKUS

grammatik

Päälauseen sanajärjestys
(abit/HÄK)

Päälauseessa **taipunut verbi eli predikaatti on 2. lauseenjäsenenä.**
Subjekti ja predikaatti ovat aina vierekkäin.

Han vill åka dit. (*suora sanajärjestys*)

Dit vill han åka. (*käänteinen sanajärjestys*)

Predikaatin edellä eli lauseen alussa voi olla esim. subjekti, objekti, ajanmääre tai paikanmääre.

Lösgodis gillar jag mest.

Irtokarkeista pidän eniten.

Idag köper jag en påse saltlakrits.

Tänään ostan pussin salmiakkia.

FOKUS

Paikanmääre tulee ennen ajanmäärettä:

Nu vistas han i Lappland under semestern.

Objektiivi ennen objektia:

Jag vill köpa henne en present.

OBS! Preposition kanssa toisin päin: Jag vill köpa en present till henne.

FOKUS

Predikaatin edellä voi olla myös kokonainen sivulause.

När jag pluggar till provet,
äter jag ofta godis.

*Kun luen kokeeseen,
syön usein karkkia.*

Inte ja muut liikkuvat määreet tulevat subjektin ja predikaatin jälkeen.

Jag gillar inte saltlakrits.

En pidä salmiakista.

På bio äter jag ofta choklad.

Elokuviissa syön usein suklaata.

HUOM: inte alltid, inte ofta, inte sällan --> muut liikkuvat määreet ennen
kieltosanaa inte, jos lauseessa on molemmat.

FOKUS

HUOM!

Rinnastuskonjunktiot yhdistävät samanlaisia lauseenjäseniä tai samanlaisia lauseita. Yleensä ne yhdistävät päälauseita ja silloin niiden jälkeen on päälauseen sanajärjestys:

Men, för	sillä
och, eller, utan	vaan
både - och	sekä - että
antingen - eller	joko-tai
varken - eller	ei-eikä

Joskus rinnastuskonjunktiot yhdistävät sivulauseita ja silloin tarvitaan sivulauseen sanajärjestys:

Han sade att han var sjuk och (att han) inte kunde komma till provet.

- Liikkuva määre lauseen alussa aiheuttaa käännetyn sanajärjestyksen.
- On syytä muistaa, että lauseen alkuun sijoitetaan sana, jota halutaan painottaa. Painottomina **liikkuvat määreet ovat yleensä siellä missä kieltosanakin, useimmiten ennen sitä, jos lauseessa on molemmat.**
- On kuitenkin adverbejä, joita ei sijoiteta lauseen alkuun, sellaisia ovat mm. ***verkligen, faktiskt, förstås, väl, ju.***
- Johtolauseissa sanajärjestys käännteinen:
"Hur mår du?" frågade han.